

Autor i pochodzenie Księgi Dziejów Apostolskich

Księga Dziejów Apostolskich

Jeśli nie ma nic w tym, o co mnie oskarżają, nikt nie może mnie wydać im na łaskę i niełaskę. Odwołuję się do cesarza — Dzieje Ap. 25:11.

Każda księga Biblii ma swój cel, dla którego została napisana. Ewangelia św. Mateusza ukazuje Jezusa Chrystusa jako Mesjasza z proroctw (Ewangelia św. Mateusza pierwotnie została napisana w języku hebrajskim, podobnie jak proroctwa. Wartości liczbowe hebrajskich liter w imieniu „Dawid” sumują się do 14 [DVD = 4 + 6 + 4], co nie jest oczywiste w języku greckim. W Mat.1:17 wskazano, że Jezus jest Synem Dawida. Ewangelia św. Mateusza, bardziej niż wszystkie inne, cytuje starotestamentalne proroctwa, które Jezus wypełnił.). Św. Marek kładzie nacisk na postać Jezusa jako sługi zarówno Boga, jak i człowieka. Św. Jan zwalcza znacznie późniejszą gnostyczną herezję, zgodnie z którą zbawienie było wynikiem poznania (Jan 1:1-3 stawia tezę – że Bóg z Jezusem w przedludzkiej egzystencji [prawdziwym Logosem] stworzył wszystkie rzeczy – i przez resztę księgi udowadnia ją). Św. Łukasz adresuje swe księgi do rzymskiego urzędnika sądowego, Teofila, aby wykazać w ten sposób, że twórca religii chrześcijańskiej był nienaganny (np. Łuk. 23:1-12) i że nauczał swoich naśladowców, aby byli tacy sami (nauczają o tym Ewangelie Mateusza, Marka i Jana. Początek Ewangelii św. Łukasza [Łuk 1:1-4] pokazuje, że była to ostatnia z trzech Ewangelii synoptycznych. Poprzedzało ją wiele innych, w tym prawdopodobnie Ewangelia św. Mateusza w języku hebrajskim, Marka w języku greckim, tłumaczenie Ewangelii św. Mateusza na język grecki).

Dzieje Apostolskie zostały również napisane przez św. Łukasza dla rzymskiego urzędnika Teofila jako dalszy ciąg Ewangelii, jako swego rodzaju opinia prawna sporządzona na potrzebę obrony apostoła Pawła przed sądem Cezara. Píše on „w kolejności” (to znaczy kolejno, a nie tematycznie), tak jak to jest właściwe w przypadku obrony sądowej (Łuk 1:3; przyp. red.: Przypuszczenie, że Dzieje Apostolskie zostały napisane dla celów prawnych, nie jest oczywiste dla wszystkich. Przypuszczalnie św. Łukasz skomponował swoją Ewangelię, prowadząc badania podczas pobytu w Izraelu w ciągu dwóch lat, kiedy św. Paweł był przetrzymywany w Cezarei – a Dzieje Apostolskie były kontynuacją Ewangelii św. Łukasza. Przed upływem tych dwóch lat, a

więc przed zakończeniem swoich badań, św. Łukasz nie wiedziałby jednak, że św. Paweł, po odwołaniu się do Cezara, będzie sądzony w Rzymie).

Kim był św. Łukasz?

Uważa się, że św. Łukasz urodził się w Antiochii Syryjskiej, a jego rodzice prawdopodobnie nie byli Żydami. Został lekarzem (Kol. 4:14). Nie wiadomo, kiedy św. Łukasz się nawrócił, ale najwyraźniej dołączył do św. Pawła w Troadzie, ponieważ w Dziejach Apostolskich 16:8-10 zaimek osobowy „oni” został zastąpiony zamkiem „my”. Potem św. Łukasz najwyraźniej został w Filipi, ale podczas trzeciej podróży misyjnej św. Pawła widocznie dołączył tam do niego (Dzieje Ap. 17:1, 20:5,6).

Opinia prawna – część pierwsza (Ewangelia św. Łukasza)

Ewangelia według św. Łukasza dodaje wiele wydarzeń z życia Jezusa, których nie znajdujemy w pozostałych Ewangeliach (co sprawia, że jest ona najdłuższą z czterech Ewangelii). Wspomina się tu kilka wydarzeń szczególnie odpowiednich dla opinii prawnej:

- (a) Jezus był bardzo pobożny, już od młodości: Gdy Jezus przebywał w Jerozolimie, znaleziono go w świątyni, jak dyskutował o pismach z doktorami Prawa (Łuk. 2:41-52).
- (b) Jezus spełniał dobre uczynki dla ludzi: wskrzesił z martwych syna wdowy (Łuk. 7:11-17). Uzdrowił człowieka z puchliny, znów nie żądając niczego w zamian (Łuk. 14:1-6).
- (c) Jezus był bardziej uprzejmy dla nie-Żydów i celników niż niektórzy władcy żydowscy: uzdrowił dziesięciu trędowatych i pochwalił Samarytanię, który wrócił, aby podziękować Jezusowi za uzdrowienie (Łuk. 17:11-19); Jezus przyjął zaproszenie na obiad z Zacheuszem, naczelnym celnikiem Rzymian (Łuk. 19:2-10).
- (d) Jezus miał wrogów: został odrzucony w Nazarecie (Łuk. 4:16-30); występował przeciw obłudzie faryzeuszy i znawców prawa (Łuk. 11:37-54), i podkreślił to ponownie w swojej przypowieści o faryzeuszu i celniku (poborcy podatkowym, Łuk. 18:9-14); powiedział ludziom, że albo muszą pokutować, albo

zginąć (Łuk. 13:1-9).

- (e) Jezus był miłosierny: Odmówił zrzucenia ognia na Samarytan, którzy byli do Niego uprzedzeni (Łuk. 9:51-56); nawet w godzinie śmierci pocieszał łotra umierającego na innym krzyżu (Łuk. 23:40-43).

Jezus doprowadził też do pojednania między dwoma rzymskimi urzędnikami: kiedy został wysłany na proces od Piłata do Heroda i z powrotem, spowodowało to zawarcie pokoju między Piłatem a Herodem (Łuk. 23:1-12).

W ten sposób Ewangelia św. Łukasza opisuje, jak założyciel religii chrześcijańskiej nie uczynił nic, co zasługiwałoby na śmierć, natomiast uczynił wiele, co Rzymianie mogliby docenić.

Opinia prawna - część druga (Dzieje Apostolskie)

Wszystkie cztery Ewangelie kończą się ukrzyżowaniem i zmartwychwstaniem Jezusa Chrystusa, co nawet Rzymianin mógł zauważyć jako fundament religii chrześcijańskiej. Ewangelia św. Łukasza kończy się wniebowstąpieniem Jezusa. Następnie św. Łukasz rozpoczyna Dzieje Apostolskie, podając więcej szczegółów na ten temat, aż do momentu, gdy obłok zakrył Jezusa przed ich wzrokiem.

Apostołowie wybrali wtedy następcę Judasza (Dzieje Ap. 1:15-25). W dniu Pięćdziesiątnicy Bóg okazał swoją łaskę poprzez cud, aż liczba uczniów wzrosła do 3000 (Dzieje Ap. 2:1-41). Następnie Piotr i Jan uzdrowili chromego człowieka w imię Jezusa Chrystusa, ale zostali za to aresztowani i grożono im (Dzieje Ap. 3:1-4:22). Ananiasz i Saffira skłamáli i umarli, co pokazuje, że religia była śmiertelnie poważna (Dzieje Ap. 5:1-11).

Kiedy Szczepan bronił Jezusa jako Mesjasza na podstawie Prawa i proroków, Saul z Tarsu (później nazwany św. Pawłem) zgodził się z tłumem, aby ukamienować Szczepana na śmierć (Dzieje Ap. 6:1-8:1). Jakby w odpowiedzi na modlitwę Szczepana, św. Paweł nawrócił się, gdy Chrystus ukazał mu się jako jasne światło na drodze do Damaszku (Dzieje Ap. 7:60, 9:1-22).

Św. Piotr wskrzesił z martwych Tabitę (Dzieje Ap. 9:36-42). Następnie nawrócił rzymskiego centuriona (Dzieje Ap. 10:1-48), pokazując, że chrześcijanie nie byli uprzedzeni do pogan (Dzieje Ap. 10:1-11:18).

Bardzo ważny Barnaba udał się do Tarsu, miasta św. Pawła, i przyprowadził św. Pawła z powrotem do Antiochii (Dzieje Ap. 11:22-26). Po tym, jak Herod zabił brata Jana, Jakuba, a sam został „stoczony przez robactwo” i zmarł, Barnaba i Saul udali się do Jerozolimy

(rozdział 12). Później duch święty nakazał św. Pawłowi i Barnabie udać się na Cypr i do południowo-środkowej Turcji, co było pierwszą podróżą misyjną św. Pawła (Dzieje Ap. 13:1-14:26).

Podczas swojej drugiej podróży misyjnej św. Paweł udał się do Turcji, Macedonii i Grecji (Dzieje Ap. 15:36-18:22). Jego trzecia podróż misyjna zaprowadziła go do Tarsu, środkowej Turcji, Macedonii Grecji (Dzieje Ap. 18:23-21:17). Podczas tej ostatniej podróży, Eutychus zasnął, wypadł przez okno i poniósł śmierć podczas przemowy św. Pawła, ale apostoł przywrócił go do życia (Dzieje Ap. 20:9-12). Św. Piotr i św. Paweł jako jedyni po Jezusie wskrzesili kogoś z martwych, co potwierdziło Boży wybór św. Pawła jako jednego z dwunastu.

Podczas tych podróży św. Paweł wypędził ducha wieszczonego ze służącej złotnika i został uwięziony w Filipinach. Po trzęsieniu ziemi mieli okazję do ucieczki, ale nie skorzystali z niej, a ich strażnik został potem nawrócony. Gdy sędziowie usłyszeli, że św. Paweł i Syłas są obywatelami rzymskimi, osobiście przyszli ich przeprosić (Dzieje Ap. 16:16-40). Kiedy św. Paweł został oskarżony przez korynckich Żydów o przekraczanie prawa, Gallion, prokonsul Achai, odmówił osądzenia ich zgodnie z prawem żydowskim (Dzieje Ap. 18:12-17). Gdy Pawłowe poselstwo w Efezie okazało się szkodliwe dla biznesu srebrników, św. Paweł został oskarżony. Jednak urzędnik miejski stwierdził, że „nie są ani świętokradcami, ani bluźniercami naszej bogini” (Dzieje Ap. 19:23-41).

Żydzi z Azji w Jerozolimie wnieśli ostateczne oskarżenie. Obrona św. Pawła była kontynuowana, dopóki nie zadeklarował, że Pan powiedział do niego: „Idź, bo Ja cię wyślę daleko do pogan” (Dzieje Ap. 21:27-22:29). Ostatecznie, św. Paweł nie chciał przekupić Feliksa i odwołał się do Cezara w Rzymie (Dzieje Ap. 23:11, 24:26, 25:11, 25).

W ten sposób rzymski urzędnik mógł sprawdzić, zgodnie z wiarygodnymi źródłami, że historia życia św. Pawła poświadczała, że był praworządnym obywatelem.

Procesy św. Pawła przed sądem karnym

Św. Paweł został postawiony przed sądem w Rzymie dwa razy. Na jego pierwszym procesie wszyscy go opuścili, ale Pan dał mu siłę i został on uniewinniony. Drugi raz, tylko św. Łukasz był z nim (2 Tym. 4:10-17). Oznacza to, że św. Łukasz był tam, aby napisać w obronie św. Pawła Ewangelię i Dzieje Apostolskie.

Gdy orzeczono karę śmierci wobec św. Pawła, nie było sensu kontynuować opinii prawnej, aby bronić go w rzymskim sądzie. Z tego powodu Dzieje Apostolskie nagle się kończą (Dzieje Ap. 28:31).

Św. Paweł był beneficjentem modlitwy umierającego Szczepana: „Panie, nie policz im grzechu tego” (Dzieje Ap. 7:60). Podobnie św. Paweł prosił o miłosierdzie dla tych, którzy go opuścili: „Niech im to nie będzie polic-

zone” (2 Tym. 4:16).

James Parkinson